

Elnök

Dr. Matolcsy György úr részére
miniszter

Nemzetgazdasági Minisztérium

Iktatószám: MNB/17905/2010
Budapest, 2010. augusztus 27.

Tárgy: A lakossági hitelek átláthatóságát erősítő szabályozói javaslatok

Tisztelt Miniszter Úr!

A Pénzügyi Stabilitási Tanács 2010. július 29-i ülésén jelzetteknek megfelelően megküldjük Önnek a lakossági hitelek átláthatóságát erősítő szabályozási koncepciónkát.

Javaslataink középpontjában a lakossági hitelek *kamatozásának átláthatóbbá tétele* áll. Az elmúlt években az egyoldalúan változtatható kamatozás vált szinte egyeduralmúvá a magyar piacon, melynek lényege, hogy a hitelezők az – általában rövid, 3-12 hónapos – kamatperiódusok végén – belső üzletpolitikai döntésük alapján önkényesen, az ügyfél számára előre nem kiszámítható módon – határozzák meg a következő időszak ügyleti kamatát. Ezen árazási módszer akadályozza a hatékony versenyt, és a bankok számára az elmúlt időszakban nemzetközi összehasonlításban igen magasnak tekinthető marzsokat biztosított. Ezt a gyakorlatot nem korlátozzák érdemben sem az elmúlt időszak szabályozási változtatásai, sem a Magatartási Kódex. A nemrég megjelent új típusú, referenciakamathoz kötött hitelek is csak részben orvosolták a problémát, mivel a termékek többségénél a referenciakamat feletti felár szabad módosításának lehetősége megmaradt.

Tervezetünk értelmében a fogyasztók számára kétféle hitelterméket lehetne kínálni: (i) (nem növelhető) felárral referenciakamathoz kötött vagy pedig (ii) hosszabb (években mérhető) kamatperiódusra rögzített kamatozásút. Az árazás ily módon történő átalakításával korlátozódna a bankok egyoldalú szerződésmódosítási erőfőlénye, amire nem csupán fogyasztóvédelmi okokból lehet szükség. Az átláthatóbb kamatozás a jegybank alapvető érdeke is: pénzügyi stabilitási oldalról csökkentheti a lakosság kamatkockázatát (ezzel a nemteljesítési kockázatot is), banki oldalon hatékonyabb kockázatkezelésre ösztönözhet, miközben a forintbitelek esetében erősítheti a monetáris transzmissziót.

Szintén az átláthatóbb árazást, a termékek jobb összehasonlíthatóságát szolgálja az a javaslatunk, hogy a bankok a futamidő alatt rendszeresen felszámított kezelési költséget építsék be a kamatba. A referenciakamat alapú árazásra vonatkozó előírásokat a fennálló állományra is szükségesnek tartjuk érvényesíteni, míg a kezelési költséggel kapcsolatos szabályt – technikai okokból – csak az új folyósítású hitelekre lenne célszerű alkalmazni.

Az átláthatóbb árazás egyúttal erősíti a versenyt is: mind a fennálló állománynál, mind az új hiteleknel lehetővé teszi, hogy a hitelfelvevők a termékek feltételeit hosszabb időhorizontra összevessék, azaz ösztönzi a kedvezőbb ajánlatok keresését. Ez már önmagában is elősegíthetné a hitelmarzsok hosszabb távú mérséklődését, ám a fennálló állomány kamatainak gyorsabb csökkenéséhez az is szükséges, hogy a *hitelkiváltás* valós alternatíva legyen. Emiatt javaslataink második része a hitelkiváltást nehezítő jelenlegi jogszabályi rendelkezések korrekcióját, vagyis az ügyfelek „röghöz kötöttségének” oldását célozza.

Mivel az árazás átláthatóbbá tétele korlátozná a bankok azon lehetőségét, hogy a hitelportfolión elszenvedett aktuális veszteségeiket egyoldalúan átterheljék a teljesítő adósokra, ezért a korábbiaknál is fontosabbá válna az ügyfelek első, hitelfelvételt megelőző megalapozott adósminősítése, a kockázatok és várható veszteségek pontos „beárazása”, amihez szükség lenne *kötelező pozitív adóslistára*. Mindezek alapján – koncepciónk harmadik elemeként – javasoljuk az Országgyűlés elé 2008 őszén beterjesztett, ám el nem fogadott, a központi hitelinformációs rendszerről szóló törvénytervezet újbóli napirendre vételét. Ezen kezdeményezésünk aktualitását erősíti, hogy az adatvédelmi biztos 2010. augusztus 24-i közleményében – bár elvi aggályait fenntartotta – megvizsgálhatónak ismerte el a jól teljesítő adósokról történő adatgyűjtés közérdekűségének kérdését. Bízunk abban, hogy – a legtöbb európai uniós ország gyakorlatához hasonlóan – található kockázatkezelési, pénzügyi stabilitási és alkotmányossági, adatvédelmi szempontból egyaránt elfogadható megoldás.

A fenti célok elérése érdekében kétszintű szabályozást javasolunk. Törvényben rögzítendőek a legfőbb árazási elvek (ahogy ezt a hatályos hitelintézeti törvény most is tartalmazza), míg az árazással kapcsolatos részletkérdések rendeleti szinten rendezendőek. A rendeleti szabályozás nagyobb mozgásteret adna a részletekről való szakmai konzultációkra, illetve az esetleges későbbi módosításokat is rugalmasabban lehet ezen a jogforrási szinten megvalósítani. A szabályozás a Magatartási Kódexet nem tenné feleslegessé, annak előírásai így is érvényben maradhatnak, kiegészítve a módosított jogszabályi kereteket.

Levelünk első mellékletében a szabályozás szükségességének indoklása és a javaslatok részletesebb kifejtése található. A második melléklet lehetséges normaszöveg-tervezeteket tartalmaz, elősegítendő a jogalkotási folyamatot.

Bízunk benne, hogy javaslataink mihamarabb megjelennek a jogalkotási folyamatban, és ezzel a hiteladósok számára előnyös változások – a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által javasolt devizamarzs szabályozáshoz hasonlóan – már 2011-től érvényesülhetnek.

Üdvözlendő
 Simor András

Másolatban kapják:

Dr. Szász Károly, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke
Dr. Nagy Zoltán, a Gazdasági Versenyhivatal elnöke

Mellékletek!

MAGYAR NEMZETI BANK

Elnök

Dr. Szász Károly úr részére
elnök

Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete

Tárgy: A lakossági hitelek átláthatóságát erősítő szabályozói javaslatok

Tisztelt Elnök Úr!

Szíves tájékoztatásul csatoltan megküldöm Dr. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter részére továbbított levelem másolatát.

Budapest, 2010. augusztus 27.

Üdvözlettel,

Simor András

Mellékletek

MAGYAR NEMZETI BANK

Elnök

Dr. Nagy Zoltán úr részére
elnök

Gazdasági Versenyhivatal

Tárgy: A lakossági hitelek átláthatóságát erősítő szabályozói javaslatok

Tisztelt Elnök Úr!

Szíves tájékoztatásul csatoltan megküldöm Dr. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter részére továbbított levelem másolatát.

Budapest, 2010. augusztus 27.

özlettel,

András
Simor András

Mellékletek!